

Projekt 22 kwietnia 2008 r.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2008 r.

**w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w
archiwach wyodrębnionych**

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz.673, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i tryb udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, z wyłączeniem archiwum wyodrębnionego Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

§ 2. Materiały archiwalne zgromadzone w archiwach wyodrębnionych są udostępniane przez:

- 1) umożliwienie zainteresowanym albo ich upoważnionym przedstawicielom osobistego zapoznania się z oryginalnymi materiałami lub ich kopiami, w pomieszczeniach przystosowanych do swobodnego korzystania z materiałów;
- 2) przekazanie zainteresowanym informacji zawartych w materiałach archiwalnych w postaci pisemnej odpowiedzi na zapytanie albo w postaci reprodukcji materiałów.

§ 3. 1. Materiały archiwalne udostępnia się na podstawie pisemnego zgłoszenia zainteresowanego podmiotu, zwanego dalej "zgłaszającym".

2. Zgłoszenie składa się do organu, któremu podporządkowane jest archiwum wyodrębnione, zwane dalej „archiwum”. Zgłoszenie powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości oraz adres do korespondencji - jeżeli zgłoszenie składa osoba fizyczna lub jej upoważniony przedstawiciel;

- 2) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej oraz imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości osoby upoważnionej, której mają być udostępnione materiały archiwalne - jeżeli zgłoszenie składa osoba prawna lub jednostka organizacyjna;
- 3) wskazanie materiałów archiwalnych lub określenie tematu, którego one dotyczą;
- 4) określenie celu udostępnienia materiałów archiwalnych;
- 5) proponowany sposób udostępnienia materiałów archiwalnych.

3. Do zgłoszenia załącza się upoważnienie dla osoby, o której mowa w ust. 2 pkt 1 i 2.

§ 4 1. Materiały archiwalne dotyczące osób fizycznych udostępnia się w pełnym zakresie tym osobom do celów własnych, jeżeli nie narusza to prawnie chronionych interesów państwa, jednostek organizacyjnych i obywateli, danych osobowych zawartych w tych materiałach lub innych informacji podlegających ograniczonemu dostępowi.

2. Materiały archiwalne, o których mowa w ust. 1, zawierające chronione dane osobowe osób trzecich, są udostępniane po anonimizacji tych danych.

§ 5. 1. Udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową lub służbową wymaga pisemnej zgody organu, któremu jest podporządkowane archiwum.

2. Zgodę na udostępnienie materiałów, o których mowa w ust. 1, wydaje się na pisemny wniosek zainteresowanego podmiotu, zwanego dalej "wnioskodawcą".

3. Wniosek powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości oraz adres do korespondencji – jeżeli o udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje niejawne ubiega się osoba fizyczna lub jej upoważniony przedstawiciel;
- 2) nazwę i siedzibę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej oraz imię i nazwisko, rodzaj i numer dokumentu tożsamości jej upoważnionego przedstawiciela, któremu mają być udostępnione materiały archiwalne - jeżeli o udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje niejawne ubiega się osoba prawna lub jednostka organizacyjna;
- 3) wskazanie materiałów archiwalnych lub określenie tematu, którego one dotyczą;
- 4) określenie celu i uzasadnienie wykorzystania materiałów archiwalnych;

5) tytuł uprawniający do uzyskania dostępu do informacji niejawnych.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, załącza się:

1) kopię ważnego poświadczenia bezpieczeństwa wydanego przez właściwą służbę ochrony państwa lub pełnomocnika ochrony w rozumieniu ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.²⁾), odpowiedniego do klauzuli tajności materiału archiwalnego, o udostępnienie którego ubiega się wnioskodawca;

2) upoważnienie dla osoby, o której mowa w ust.3 pkt 1 i 2.

5. Materiały archiwalne zawierające informacje niejawne mogą być udostępnione wnioskodawcy w zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu wyrażonego we wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 4.

6. Materiały, o których mowa w ust. 1, udostępnia się w archiwach, w których są one przechowywane, wyłącznie przez bezpośredni wgląd w oryginały dokumentów lub ich kopie.

7. Fakt udostępnienia materiału archiwalnego zawierającego informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową podlega odnotowaniu w karcie zapoznania się z dokumentem.

§ 6. 1. Udostępnianiu podlegają materiały archiwalne zewidencjonowane, dla których sporządzono środki ewidencyjno-informacyjne.

2. Oryginalne materiały archiwalne udostępnia się po nadaniu im paginacji lub foliacji.

3. Wymogi, o których mowa w ust. 2, stosuje się również do kserokopii i fotokopii dokumentów, jeżeli archiwum nie dysponuje oryginalnymi materiałami.

4. Do udostępniania posiadanych przez archiwum środków ewidencyjno-informacyjnych oraz ograniczenia lub odmowy ich udostępnienia stosuje się:

1) § 2, 4, 5, 7 – 9, § 10 ust.1 pkt 1 i 3 oraz ust.2 i 3 oraz § 11 – 13, jeżeli są udostępniane środki ewidencyjno-informacyjne dotyczące materiałów archiwalnych zawierających informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową lub służbową;

2) § 2 – 4, § 7 – 9, § 10 ust.1 pkt 1 i 3 oraz ust.2 i 3 oraz § 11 – 13, jeżeli są udostępniane środki ewidencyjno-informacyjne dotyczące materiałów archiwalnych innych niż wymienione w pkt 1.

§ 7. 1. Osoba kierująca archiwum:

1) dokonuje, na podstawie informacji zawartych w zgłoszeniu lub wniosku, ogólnej oceny dopuszczalności udostępniania materiałów archiwalnych;

2) zaznacza brak zastrzeżeń odpowiednią adnotacją na zgłoszeniu lub na wniosku.

2. Jeżeli przepisy prawa ograniczają dostęp do informacji wskazanych w zgłoszeniu lub wniosku, czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być poprzedzone złożeniem przez zgłaszającego lub wnioskodawcę wyjaśnień lub oświadczeń albo udokumentowaniem uprawnień do zapoznania się z treścią żądanych materiałów archiwalnych.

3. W odniesieniu do informacji prawnie chronionych, zgłaszający lub wnioskodawca składa pisemne oświadczenie dotyczące sposobu i zakresu ich wykorzystania.

4. Jeżeli w korzystaniu z materiałów archiwalnych, udostępnianych odpowiednio do określonego zgłoszenia lub wniosku, nastąpi przerwa przekraczająca 6 miesięcy, ponowne wykorzystanie wymaga złożenia nowego zgłoszenia lub wniosku.

§ 8. Organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona może:

- 1) uzależnić udostępnienie żądanych materiałów archiwalnych od potwierdzenia faktu prowadzenia prac o wskazanej tematyce lub od przedłożenia przez zgłaszającego lub wnioskodawcę pisma polecającego właściwej w tym zakresie instytucji lub osoby;
- 2) udostępnić materiały archiwalne, z wyłączeniem lub ograniczeniem możliwości ich reprodukcji ze względu na:
 - a) zły stan fizyczny materiałów archiwalnych,
 - b) żądanie przez zgłaszającego lub wnioskodawcę materiałów archiwalnych niezbędnych do prowadzenia prac, o których mowa w pkt 1;
- 3) ustalić maksymalną liczbę jednostek archiwalnych, jaka może być udostępniona jednej osobie w ciągu dnia, z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa zasobu archiwalnego.

§ 9. Organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona może wyrazić pisemną zgodę na udostępnienie materiałów archiwalnych, od których wytworzenia nie upłynęło 30 lat:

- 1) do celów badań naukowych;
- 2) na potrzeby tworzenia:

- a) materiałów prasowych przez czasopisma w rozumieniu art.7 ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5,poz.24, z późn. zm.³⁾),
 - b) programów radiowych i telewizyjnych przez nadawców radiowych i telewizyjnych;
- 3) na potrzeby produkcji filmów dokumentalnych;
- 4) do celów własnych osób fizycznych, jeżeli udostępnienie materiałów archiwalnych dotyczących tych osób nie narusza prawnie chronionych interesów państwa, jednostek organizacyjnych i obywateli, danych osobowych zawartych w tych materiałach lub innych informacji podlegających ograniczonemu dostępowi.

§ 10. 1. Udostępnianie materiałów archiwalnych może zostać ograniczone ze względu na:

- 1) ich zły stan fizyczny;
- 2) brak środków ewidencyjno-informacyjnych;
- 3) potrzebę wykorzystania materiałów archiwalnych przez jednostkę organizacyjną przy wykonywaniu jej ustawowych zadań.

2. W przypadku ograniczenia, o którym mowa w ust. 1, organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona informuje o przyczynach ograniczenia zgłaszającego lub wnioskodawcę, wskazując równocześnie przybliżony termin udostępnienia materiałów archiwalnych.

3. Udostępnienie materiałów archiwalnych nie uprawnia zgłaszającego lub wnioskodawcy do samodzielnego ich reprodukowania.

§ 11. Materiały archiwalne udostępnia się po okazaniu przez zgłaszającego lub wnioskodawcę dokumentu potwierdzającego tożsamość.

§ 12. Jeżeli zgłaszający lub wnioskodawca podjął lub podejmuje czynności zagrażające bezpieczeństwu i integralności udostępnionych materiałów archiwalnych, organ, któremu jest podporządkowane archiwum, lub osoba przez niego upoważniona może pisemnie:

- 1) wyłączyć możliwość korzystania z materiałów archiwalnych przez zgłaszającego;
- 2) cofnąć wnioskodawcy zgodę na korzystanie z materiałów archiwalnych.

§ 13. 1. Udostępnianie materiałów archiwalnych jest bezpłatne, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku ponoszenia przez archiwum dodatkowych kosztów związanych z udostępnianiem materiałów archiwalnych w postaci reprodukcji, archiwa pobierają od zgłaszającego lub wnioskodawcy opłatę w wysokości określonej w załączniku do rozporządzenia.

3. Zgłaszający lub wnioskodawca wnosi opłatę, o której mowa w ust. 2, przed udostępnieniem mu materiałów archiwalnych lub przed wydaniem zamówionych reprodukcji materiałów.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2005 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Kancelarii Sejmu, Szefowi Kancelarii Senatu i Szefowi Kancelarii Prezydenta (Dz.U. Nr 219,poz.1847).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES

RADY MINISTRÓW

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104,poz.708, Nr 170,poz.1217 i Nr 220,poz.1600 oraz z 2007 r. Nr 64,poz.426.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104,poz.708 i 711, Nr 149,poz.1078, Nr 218,poz.1592 i Nr 220,poz.1600.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377 oraz z 2007 r. Nr 89,poz.590.

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 2008 r. (poz.)

OPLATY ZA UDOSTĘPNIANIE MATERIAŁÓW ARCHIWALNYCH W POSTACI REPRODUKCJI

1. Opłaty za dwuwymiarowe kopie z materiałów płaskich

Technika wykonania	Jednostka miary	Opłata w zł	Uwagi
Odbitki kserograficzne	szt. A4 czarno-białe	2	
	szt. A4 kolorowe	10	
	szt. A3 czarno-białe	4	
	szt. A3 kolorowe	15	
Fotokopie	szt. 9x14 czarno-białe	11	Przy zamówieniu przekraczającym wykonanie 10 sztuk fotokopii - jest pobierana zaliczka w wysokości 50 % wartości zamówienia
	szt. 13x18 czarno-białe	14	
	szt. 18x24 czarno-białe	17	
	szt. 24x30 czarno-białe	22	
	szt. 30x40 czarno-białe	29	
	szt. 40x50 czarno-białe	39	
	szt. 50x60 czarno-białe	53	
Mikrofilmy	1 klatka negatywu	2,50	
	metr bieżący pozytywu na taśmie srebrowej	20	
	metr bieżący pozytywu na taśmie diazo	15	
Reprodukcje w postaci plików rastrowych zapisanych na informatycznych nośnikach danych	wykonanie 1 dwuwymiarowego obrazu	2	Reprodukcje są udostępniane w jednym z formatów określonych w przepisach wydanych na podstawie art.18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64,poz.565 oraz z 2006 r. Nr 12,poz.65 i Nr 73,poz.501) do stosowania dla danych zawierających informację graficzną. Ilość megabajtów stanowiących podstawę do obliczeń ustala się na podstawie wielkości pliku obrazu w formacie TIFF bez kompresji.
	1 megabajt każdego wykonanego obrazu	1	

2. Opłaty za inne czynności związane z wykonywaniem reprodukcji

Czynność	Jednostka miary	Opłata w zł	Uwagi
Filmowanie	Udostępnienie jednej jednostki archiwalnej do filmowania	20-60	
Fotografowanie	wykonanie 1 fotografii A4 przy świetle dziennym wykonanie 1 fotografii A4 przy użyciu dodatkowego oświetlenia	20 50	Formaty większe niż A4 lub materiały archiwalne wielostronicowe - przelicza się jako wielokrotność formatu podstawowego
Wykonanie nagrania analogowego z montażem	1 minuta	5	Na taśmie zamawiającego
Transfer danych na przenośne informatyczne nośniki danych	1 megabajt	0,1	Bez opłaty za nośnik. Opłata za nośnik w zależności od użytego nośnika.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia z art. 17 ust.3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz.673, z późn. zm.) w odniesieniu do materiałów archiwalnych zgromadzonych w archiwach wyodrębnionych, z wyjątkiem archiwum wyodrębnionego, podporządkowanego Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Konieczność wydania nowego rozporządzenia wiąże się ze zmianą treści upoważnienia do wydania aktu wykonawczego, wprowadzoną przez art.1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2007 r. o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz ustawy – Kodeks pracy (Dz.U. Nr 64,poz.426).

Projekt stanowi w znacznej mierze powtórzenie dotychczasowej regulacji. Dodatkowo uwzględnia zmianę treści upoważnienia do wydania rozporządzenia poprzez określenie szczególnych wypadków wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych.

Projekt stanowi, że udostępnianie materiałów archiwalnych znajdujących się w powyższych archiwach będzie odbywać się na zasadach ogólnych, unormowanych ustawą archiwalną, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających bądź to z daty wytworzenia danych materiałów (mniej niż 30 lat), bądź też z ich szczególnego charakteru (zawierające informacje podlegające ograniczeniom w dostępie, dane osobowe). Osobom fizycznym materiały archiwalne, które dotyczą ich samych, będą udostępniane w zasadzie bez ograniczeń, o ile udostępnienie takie będzie służyć celom własnym tych osób, a inne przepisy nie sprzeciwiają się temu. Uwzględnienie wniosku o udostępnienie materiału archiwalnego będzie w znacznej mierze odformalizowane – z wyjątkiem sytuacji, gdy przedmiotem wniosku będzie udostępnienie materiałów, mających mniej niż 30 lat lub zawierających informacje niejawne.

Projekt rozporządzenia określa:

- 1) sposoby udostępniania materiałów archiwalnych,
- 2) czynności zainteresowanych podmiotów związane z udostępnianiem materiałów archiwalnych,
- 3) kilka trybów postępowania, skutkujących dostępem do materiałów archiwalnych - uzależnionych od: statusu podmiotu zainteresowanego oraz rodzaju materiału, który będzie podlegał udostępnieniu; określony został zakres informacji i danych, jakich kierownik jednostki organizacyjnej, któremu podlega archiwum, będzie mógł żądać od wnioskujących o dostęp,

- 4) bezpłatność udostępniania – z wyjątkiem przypadków, gdy udostępnienie wymaga poniesienia przez archiwum dodatkowych kosztów lub wykonania reprodukcji materiału archiwalnego; opłaty za związane z tym czynności zostały określone w załączniku do rozporządzenia.

Projekt określa ponadto enumeratywnie sytuacje, których zaistnienie może powodować czasowe ograniczenie w dostępie do materiałów, nakładając na kierownika jednostki obowiązek poinformowania zainteresowanego wnioskodawcy o terminie usunięcia tych przeszkód.

Projekt przewiduje także dostęp podmiotów uprawnionych do pomocy ewidencyjno-informacyjnych w archiwum.

Ocena skutków regulacji (OSR)

Podmioty na które oddziałuje akt normatywny

Rozporządzenie, regulując sposób i tryb udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, oddziaływać będzie na podmioty, w których archiwa te utworzono oraz na podmioty zainteresowane możliwością zapoznania się z materiałami archiwalnymi.

Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych

Rozporządzenie będzie wywoływać skutki finansowe dla budżetu państwa w postaci dodatkowych wpływów, jak i wydatków. Ich wysokość uzależniona będzie od ilości wniosków o udostępnienie materiałów archiwalnych, od ilości wnioskowanych dokumentów oraz od stosunku dokumentów udostępnianych bezpłatnie do przypadków, w których wnioskodawcy będą zwracać dodatkowe koszty związane z udostępnieniem. Są to w obecnej chwili liczby trudne do oszacowania – z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że wydatki związane z udostępnianiem materiałów archiwalnych będą się równoważyć z wpływami z tytułu opłat, względnie te ostatnie nieznacznie przewyższą wydatki.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie pociągało za sobą konieczności przyznania dodatkowych środków finansowych z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ rozporządzenia na rynek pracy, sytuację i rozwój regionalny, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy, na sytuację i rozwój regionalny oraz na konkurencyjność i przedsiębiorczość.

Przedmiot objęty projektowanym rozporządzeniem nie należy do zakresu prawa Unii Europejskiej. Nie podlega także notyfikacji w trybie przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Przeprowadzone konsultacje

Projekt rozporządzenia został skonsultowany z działającą przy Naczelnym Dyrektorzem Archiwów Państwowych Radą Archiwalną (organ opiniodawczy) i z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego nie zgłosiła uwag do projektu. Rada Archiwalna zgłosiła uwagi dotyczące zakresu danych wymaganych od osób korzystających z materiałów archiwalnych w archiwach wyodrębnionych. Nie uwzględniono postulatów Rady, aby nałożyć obowiązek informowania w zgłoszeniu o numerze PESEL zgłaszającego się po materiały archiwalne (§ 2 ust.2 pkt 1). Uznano bowiem, że o ile taki wymóg jest uzasadniony w odniesieniu do wniosku o udostępnienie materiałów archiwalnych zawierających informacje niejawne (§ 4 ust.3 pkt 1), o tyle nie ma potrzeby w sposób aż tak ścisły identyfikować osobę korzystającą ze „zwykłych” materiałów archiwalnych. Uwzględniono wniosek Rady o doprecyzowanie, że w § 4 ust.3 pkt 1 chodzi o adres do korespondencji. Tym samym przyjęto rozwiązanie analogiczne jak w § 2 ust.2 pkt 1.

Z uwagi na specyfikę materii regulowanej rozporządzeniem nie przeprowadzono dodatkowych konsultacji społecznych.

Projekt został uzgodniony z nadzorującymi archiwa wyodrębnione organami administracji rządowej oraz Szefami Kancelarii: Sejmu, Senatu i Prezydenta, a także zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podczas opracowywania i uzgadniania projektu nie były podejmowane działania lobbingowe.